

V covidových časech svaz v péči o členy nepolevil, ale přidal

tvrdí předseda OS PHGN Rostislav Palička

Organizační příprava a konání II. sněmu OS PHGN probíhaly ve velice složitém období. Pandemie covidu-19 a vládou vyhlášený nouzový stav ztěžovaly činnost funkcionářům a pracovníkům odborového svazu po celý rok. Přesto se jim podařilo odvést od loňského I. sněmu mnoho práce ve prospěch členů, zaměstnanců odvětví a firem. Na tom se shodlo 54 delegátů sněmu, který se konal 22. dubna formou videokonference. O tom i o dalších událostech HGN hovořil s předsedou Odborového svazu PHGN Rostislavem Paličkou.

Jaké dojmy jste si odnesl ze sněmu jako předseda svazu?

Organizační a technická příprava jednání IV. rady a následně II. sněmu OS PHGN trvala řadu týdnů. Za odvedenou práci si organizátoři, včetně obou místopředsedů, zaslouží velké uznání. Delegáti pochopili mimořádné podmínky a byli velice dobře připravení a disciplinovaní. To vše přispělo k hladkému průběhu sněmu. Pomohla nám i podpora techniky od IT odboru ČMKOS. V osm hodin ráno začala rada svazu, poté následoval sněm. Delegáti schválili, aby se rada zabývala možným prodejem hotelů v Luhačovicích, z toho důvodu jsme odpoledne jednali se zástupci realitní kanceláře. Poslední slovo v této záležitosti ale bude mít rada našeho svazu. Ještě v týž den jsme informovali nájemce hotelů v Luhačovicích. Máme zájem na zachování korektních vztahů. Takže 22. duben byl velice náročný den, ale pro náš odborový svaz užitečný. Už jen proto, že delegáti schválili důležité dokumenty, především návrh rozpočtu svazu pro letošní rok. To umožní, abychom se mohli řádně starat o své členy a jednat ve prospěch zaměstnanců uhelných a ostatních firem.

Zmínil jste hotely v Luhačovicích. Jak probíhá rekonstrukce bazénu a bazénové haly, která byla ve skluzu?

Ve středu 28. února jsem navštívil Luhačovice se soudním znalcem, který pracuje na ocenění obou nemovitostí a asi za měsíc budeme mít výsledek. Při této příležitosti jsem provedl kontrolu rekonstrukce bazénové haly a mám pro naše členy dobrou zprávu: bazénová hala je kompletně zrekonstruována, dodělává se mozaika bazénu a do 8. května by měly být všechny práce dokončeny a bazén předán do užívání našim členům.

A pokud se týká covidu-19?

Pandemie je tady s námi už víc než rok a podstatně ovlivnila celou řadu činností svazu. Především omezila osobní jednání a přesunula je do online prostředí. Od loňského sjezdu 12. března se prezenčně uskutečnila pouze rada, a to 16. září 2020 v Luhačovicích. Epidemie omezila cestování. Začala se využívat práce z domova. Zvýšily se naše náklady na ochranné prostředky. Bohužel se i snížily výnosy z majetku svazu a Majetkové, správní a delimitační unie odborových svazů, což mělo a má přímý vliv na rozpočet a činnost svazu.

Odborový svaz, jako jediný v rámci ČMKOS, se usnesl, že jeho členové odvádějí měsíčně členský příspěvek jednu korunu. Jeho činnost je plně hrazená právě z majetkových výnosů. Je za situace, kdy tyto výnosy klesly, odborový svaz schopný plnit úkoly uložené IX. sjezdem?

Potvrzuji, že odborový svaz je plně stabilizovaný i v oblasti majetkové a finanční. Pochopitelně se i v tomto pohledu projevují uvedené vnější vlivy. To ale není důvod k panice, vedení svazu pečlivě plánuje další postup, přemýšlíme dopředu. Připravujeme se na den, kdy budeme muset opustit stávající sídlo a najít si nové. K tomuto rozhodnutí přispívá rovněž stále zdržování služeb v bývalém Domě odborových svazů v Praze, dnes v domě Radost. Ubezpečuji, že žádná radost to ale není. O změně sídla jedná i odborová centrála ČMKOS. Proto zvažujeme prodej hotelu v Luhačovicích, abychom na případnou změnu sídla měli dostatek finančních prostředků. Odborový svaz si zaslouží, aby měl do budoucna své vlastní sídlo.

Na sněmu zazněla informace, že jednáte s vedením státního podniku Diamo o uzavření dohody. Čeho se týká?

Generálnímu řediteli Diamo jsme předali návrh na uzavření podobné smlouvy, jako už máme i s jinými organizacemi, například se Státní báňskou správou, Sdružením nájemníků a dalšími subjekty. Smlouva by se týkala všech zaměstnanců a samotných členů odborového svazu, kteří přešli vlivem útlumu z OKD pod Diamo, ale zachovali si odborové organizace, které spadají pod Sdružení hornických odborů OKD. S případnou dohodou tyto organizace souhlasí. Myslíme si, že je to pro budoucnost důležitý krok, protože těžba černého uhlí v OKD pomalu končí, ale útlumové práce budou ještě dlouho pokračovat. Proto je žádoucí, aby na úrovni vedení odborového svazu a Diamo i do budoucna existoval sociální dialog. Je to důležité především pro ty odborové organizace a stovky bývalých horníků z OKD, kteří již pracují v Diamu na útlumových činnostech. Dohoda by sestávala ze tří částí: obecné dohody o spolupráci, dohody o bezpečnosti práce a legislativní a právní části.

Patří do tohoto rámce i dohoda o spolupráci se Zaměstnavatelským svazem důlního a naftového průmyslu?

Po nástupu nového prezidenta zaměstnavatelského svazu Vladimíra Budinského se vzájemná spolupráce rozšířila. Máme možnost zúčastňovat se jednání zaměstnavatelů, konzultovat vývoj současné situace v energetice a těžebním průmyslu v České republice i v Evropě, posuzovat vliv legislativy na odvětví a společný postup sociálních partnerů při řešení problémů. Jsme přivzání k projektu nazvaného Společným postupem sociálních partnerů k řešení klíčových témat v odvětvích. Se zaměstnavatelským svazem vyjednáváme kolektivní smlouvu vyššího stupně. Pro letošní rok naši vyjednávači v čele s prvním místopředsedou svazu Josefem Zelenkou dojednali v dodatku smlouvy navýšení mzdových tarifů o 2,2 procenta a navýšení mzdy za práci ve ztíženém pracovním prostředí z osmi na 10 korun. Za stávající těžké situace, ve které se těžební a další společnosti nacházejí, v čase útlumu a propouštění zaměstnanců, je to velice dobrý výsledek. Uznání patří všem svazovým vyjednávačům a právníkům.

Petr Kolev

Uhelné regiony trpí energetickou chudobou

České uhelné regiony dodávají teplo a elektřinu do dalších koutů země. Spousta místních lidí si ale zároveň nemůže dovolit platit účty za energie a teplo. Česko se přesto tomuto problému komplexně nevěnuje. Například v národním energeticko-klimatickém plánu je zmíněn spíše z „teoretického hlediska“.

Včasné placení účtů za energie představuje problém pro téměř 14 procent domácností v Ústeckém kraji. Již před dvěma lety na to upozornila studie Vysoké školy ekonomické, která se zabývá fenoménem takzvané energetické chudoby. Hned druhým regionem je v tomto ohledu Moravskoslezský kraj, další z českých uhelných regionů.

Energetická chudoba zasahuje podle expertů především ekonomicky zaostalé oblasti, včetně těch uhelných, a dotýká se těch nejzranitelnějších – nezaměstnaných lidí, nízkopříjmových rodin a seniorů.

České uhelné regiony se musí vypořádat nejen s energetickou chudobou, ale také s odstavováním uhelných dolů a elektráren. Zatímco náklady spojené s dekarbonizací by měly z velké míry pokrýt dotace z evropských fondů – konkrétně z Modernizačního fondu a Fondu spravedlivé transformace – financování boje proti energetické chudobě zatím zůstává otázkou.

Téměř tři sta tisíc obyvatel Česka si nemůže dovolit dostatečně vytápět své obydlí. Důvodem jsou především finance. Ukazují to nová data evropského statistického úřadu Eurostat. Energetickou chudobou trpí v tuzemsku zejména starší lidé. Údaje Eurostatu se vážou k roku 2019 a zachycují situaci ve všech 27 zemích Evropské unie a také v Norsku a Švýcarsku. Nejvyšší počet lidí, kteří nemohou vytápět své obydlí na vyhovující teplotu, eviduje Bulharsko (30,1 %), Litva (26,7 %) a Kypr (21 %). V Česku jde o 2,8 procenta, tedy 298 tisíc osob, napsal server Aktuálně.cz.

Domácnosti, které v České republice představují největšího spotřebitele tepla, využívají 42 % celkové energie právě na vytápění. Ukázala to listopadová data portálu Evropa v dattech.

Podle prohlášení Energetického regulačního úřadu (ERÚ) z loňského listopadu by lidem v tomto roce neměla podražít elektřina ani plyn. Například analytik BH Securities Štěpán Křeček ale upozornil, že pokud začne letos pandemie ustupovat a dojde k postupné obnově světového hospodářství, lidé se musí připravit na zdražování těchto komodit.

Výrazný růst cen energií způsobuje také podpora takzvaných zelených zdrojů. Češi platí každý rok zejména provozovatelům solárních elektráren přes 40 miliard korun navíc. V Německu, kde se podíl obnovitelných zdrojů blíží 50 procentům, je dnes nejdražší elektřina v celé Evropské unii. (red, iuhli.cz)

Emisní povolenky škodí energetice i průmyslu

Rekordní ceny emisních povolenek nezpůsobují problémy pouze uhelné energetice, ale škodí i celé řadě průmyslových odvětví. Rostou totiž výdaje za elektřinu, jejíž cena kopíruje trend zdražujících se povolenek.

Náklady za vypouštění oxidu uhličitého se kromě energetiky týkají především ocelářství, chemických závodů nebo například papíren. Za každou tunu emise musejí firmy vynaložit jednu povolenku, kterou dostaly buď přidělenou

zdarma, nebo si ji musely koupit. Podíl těch přidělených přitom neustále klesá a v budoucnu má klesat ještě strměji. Naopak cena povolenky každoročně roste a v březnu se na trhu prodávala jedna za rekordních 43 eur, napsal server E15.cz.

Stát se loni sice zavázal, že průmyslovým oborům tento druhotný efekt povolenek zčásti zaplatí, kompenzace však tyto výdaje mohou pokrýt maximálně ze 75 procent, jak vyplývá z unijních pravidel. Klimatické cíle EU do roku 2030 předpokládají snížení emisí o minimálně 55 procent v porovnání s rokem 1990. (red)

ÚSTÍ NAD LABEM: Krajský úřad Ústeckého kraje udělil výjimku z nových evropských emisních limitů Elektrárně Počerady. Částečná a časově omezená výjimka se vztahuje pouze na emise rtuti a vyprší již po čtyřech letech. Mezitím provozovatel Vršanská uhelná připravuje kompletní ekologizaci. Investice do Nových Počerad se budou pohybovat v řádu miliard korun. Jako první proběhne rekonstrukce výrobního bloku 6, která bude zahrnovat opravu kotelny, turbíny a zařízení strojovny a také opatření pro snížení prašnosti a intenzifikaci odsíření.

KARVINÁ: Mobilní poradenské středisko Úřadu práce ČR ukončilo svoji činnost na Dole ČSM 13. dubna 2021. Od listopadu 2020 za přísných hygienických podmínek působili zástupci ÚP ČR na dolech Darkov, ČSA a ČSM. Podle údajů ÚP projevil zaměstnanec OKD největší zájem o rozšíření řídicího oprávnění a profesní průkaz nebo svářečské kurzy. Poptávaní jsou i kurzy pro ošetřovatele, sanitáře nebo strážné. Za celou dobu fungování mobilních pracovišť bylo zařazeno do rekvalifikačních kurzů téměř 160 propouštěných zaměstnanců. Za tu dobu je navštívila více než tisícovka lidí.

Z regionů

KLADNO: Energetická skupina Sev.en Energy při příležitosti celosvětového Dne Země shrnuje aktivity, kterými přispěla ke zlepšení životního prostředí v lokalitách, kde působí. Například rekordnímu množství použité biomasy v březnu, která nahradila uhlí při výrobě tepla v Kladně, se místní teplárně podařilo významně snížit emise oxidu uhličitého. Konkrétně bylo biomasou nahrazeno téměř 4000 tun uhlí, čímž se podařilo z jeho spalování uspořit více než 5700 tun oxidu uhličitého vypouštěného do ovzduší.

VŘESOVÁ: Žirafa Rothschildova ze Zoo Dvůr Králové má nové adoptivní rodiče. Stali se jimi zaměstnanci laboratoří Sokolovské uhelné ve Vřesové. Ti tak zareagovali na výzvu zoo s názvem "Pozvi svoje zvíře na oběd", kterou zahrada vyhlásila v souvislosti s tíživou ekonomickou situací v důsledku výpadků příjmů ze vstupného. "Mezi laborantkami jsme nakonec vybrali 7700 korun, což je částka přesahující běžný rámec příspěvků na krmivo. Proto nám byla zahrada nabídnuta adoptce nějakého zvířete. Vybrali jsme si žirafu Rothschildovu, kde se s ohledem na rozmezí 5000 - 10 000 korun jedná o roční adopci," říká vedoucí sekce Iveta Dyková. Potřebné informace k dalším adoptcím lze najít pod odkazem: <https://safaripark.cz/obed>.

PŘÍBRAM: Memorandum o spolupráci při transformaci území po ukončení těžby podepsali hlavní aktéři nastartování této zásadní proměny. Na koordinované spolupráci se dohodly Moravskoslezský kraj, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, státní podnik Diamo a krajská společnost Moravskoslezské Investice a Development (MSID). Následovat budou sanačně-likvidační práce, zpracování master plánů, které určí možnosti využití areálů dolů, a příprava konkrétních projektů financovaných zejména z Operačního programu Spravedlivá transformace. Cílem je k transformaci území přistoupit komplexně a koordinovaně.

Zpráva rady svazu o plnění programu OS PHGN od I. sněmu konaného 12. března 2020 do 31. března 2021

Plnění programu OS PHGN bylo ovlivněno i pandemií covidu-19 a vyhlášením nouzového stavu vládou ČR, který začal bezprostředně po I. sněmu a trval po celou dobu hodnoceného období. Přes tyto negativní skutečnosti byla všemi členy, funkcionáři a zaměstnanci svazu vyvíjena maximální snaha o plnění programu. V důsledku trvání nouzového stavu se 22. dubna uskutečnilo formou videokonferencí jednání IV. rady a bezprostředně poté zasedání II. sněmu OS PHGN. Delegáti měli k dispozici, hodnotili a také schválili důležitou zprávu rady, která popisuje plnění základních programových cílů. Redakce HGN přináší upravené a zkrácené znění této zprávy.

1. Zajištění zaměstnanosti, právo na spravedlivou odměnu za práci

Všechny těžební společnosti byly nuceny řešit dopady vyvolané postupem státu v surovinové a energetické politice, ale i dalšími skutečnostmi. Jednalo se zejména o **neúměrně zvyšování ceny emisních povolenek**, podstatně se snížila poptávka po uhlí a nepříznivě se vyvíjely ceny surovin.

Účast svazu na jednání Uhelné komise

Uhelná komise byla zřízena usnesením vlády č. 565 jako poradní orgán vlády. ČMKOS byla zastoupená nejprve I. místopředsedou svazu **Jaromírem Frantou**, následně po změně vedení svazu, předsedou **Rostislavem Paličkou**. Hlavním cílem komise je poskytnout vládě ČR objektivní a konsensuální výstupy s ohledem na budoucí využití hnědého uhlí v ČR, včetně všech souvisejících aspektů. Pracovní orgány Uhelné komise tvoří 3 pracovní skupiny (PS). I. PS **Jaromír Franta**, II. PS **Mgr. Markéta Marinová**, III. PS **Rostislav Palička**.

4. prosince 2020 schválila Uhelná komise výsledné usnesení pro vládu: Doporučila vládě ČR rok 2038 k útlumu využití uhlí k výrobě elektřiny a tepla v ČR. Zároveň zdůraznila podmínky útlumu, kterými jsou zejména včasná náhrada utlumovaných uhelných zdrojů jinými zdroji k zajištění energetické bezpečnosti ČR. Nezbytnou podmínkou je dostavba nových jaderných zdrojů a úspěšná transformace teplárenství.

Těžební společnosti

V průběhu roku 2020 se, i přes vyřešení insolvence prostřednictvím státu, dále prohlubovaly problémy společnosti OKD, a.s. To vedlo k rozhodnutí, že těžba bude postupně zcela utlumena. 12. srpna 2020 se předseda svazu **Rostislav Palička** spolu s předsedou SHO OKD **Jiřím Waloszkiem** zúčastnili jednání s premiérem **Andrejem Babišem**, ministryní financí **Aleňou Schillerovou** a ministrem průmyslu a obchodu a dopravy **Karlem Havlíčkem**. Zástupci vlády představili principy řešení, v jejichž rámci byly **akceptovány požadavky odborů na řešení sociálních i důchodových aspektů procesu**. Následně byl zpracován materiál pro vládu: „Návrh postupu státního podniku DIAMO, s. p. k zahlázení následků hornické činnosti v rámci

jednotlivých dolů a souvisejících dobývacích prostorů společnosti OKD“. **Odborový svaz do-kument podpořil.**

21. září 2020 vláda rozhodla o neprodleném převodu utlumovaných dolů a dobývacích prostor OKD, a.s. a prodeji HBZS do majetku státu – státnímu podniku DIAMO. K 1. lednu 2021 byly pod DIAMO převedeny lokality OKD Útlum Jih, Útlum sever a Frenštát a k 1. březnu 2021 byly převedeny lokality Darkov a ČSA. Pro převod lokality ČSM ještě nebylo stanoveno datum. Svaz se zúčastnil 11. listopadu 2020 online jednání zástupců zaměstnavatelů OKD a DIAMO se zástupci odborových organizací působících v OKD.

Svazoví právníci poskytují nepřetržitě konzultační služby podle aktuálního vývoje převodů zaměstnanců OKD, do DIAMA.

Po ukončení hlubinné těžby uranu je hlavní náplní státního podniku DIAMO realizace zahlazování následků hornické činnosti po těžbě uranu, rud a části uhelného hornictví.

Ve společnosti Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. začala v červenci 2020 zásadní

organizační změna vyvolaná stále rostoucími cenami emisních povolenek. Tento proces vedlo k uzavření provozu Zpracovatelské části ve Vřesové. Do konce roku 2020 bylo propuštěno přes 700 zaměstnanců se sociálním příspěvkem. V následné reorganizaci provozů SU dochází k uvolňování nadbytečných zaměstnanců, právní záležitosti jsou řešeny v součinnosti s právníky svazu.

Situace těžebních společností Severní energetická a.s., a Vršanská uhelná a.s., ze skupiny Sev.en Energy je v současné době stabilizována. Lom ČSA bude podle předpokladů provozován do roku 2024. Lom Vršany má uhelné zásoby do roku 2050. Po začlenění elektrárny Počerady do skupiny Sev.en Energy se předpokládá její provoz po dobu trvání těžby v lomu Vršany, který elektrárnu zásobuje. Situace se však může dramaticky změnit v souvislosti s budoucím rozhodnutím vlády o využití hnědého uhlí pro energetiku a teplárenství. To by mělo fatální dopad na zaměstnanost v těchto společnostech i celém regionu. **Odbory požadují pro dotčené zaměstnance v rámci přijímaného rozhodnutí komplexní sociální opatření ze strany státu.**

Objektivní okolnosti, zejména pandemie covidu-19, se negativně projeví i v činnosti společnosti Moravské naftové doly zejména v zásadním omezení těžební činnosti v zahraničí. V březnu 2020 bylo propuštěno kolem 150 naftářů, řada dalších kvalifikovaných zaměstnanců je střídavě na překážce v práci. Část zaměstnanců nastoupila zpět do práce v průběhu roku při částečném obnovení poptávky ze zahraničí.

Poslední vůz z karvinského dolu ČSA horníci symbolicky vyvezli letos 27. února. Foto: archiv

Poslední vozík uhlí z Dolu Darkov a zahájení útlumu je pro horníky smutná událost. Foto: archiv

2. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Svazová struktura BOZP se od posledního sněmu nezměnila, činnost v této oblasti za svaz zajišťují čtyři svazové inspektoři. Jejich působnost je rozdělena do tradičních hornických regionů, **Ing. Ivo Kavka** – Praha, DIAMO s.p., jižní Morava, severní Morava; **Petr Vavroš** – OKD a.s.; **Petr Švehla** – západní Čechy; **Petr Trieb** severní Čechy.

SIBP průběžně pomáhali řešit problematiku BOZP a zároveň prováděli kontrolní činnost v členských organizacích. V roce 2020 zásadním způsobem činnost SIBP ovlivnila pandemie covidu-19. Přesto bylo provedeno 229 kontrol na dodržování bezpečnosti práce a pracovních podmínek. I přes složitou situaci se SIBP účastnili se zástupci členských organizací šetření jednoho smrtelného a 125 ostatních pracovních úrazů, několika mimořádných událostí a podíleli se na stanovení opatření pro zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví. Ve 27 případech šetření nemocí z povolání se svazové inspektoři účastnili rovněž jednání šetřících a odškodňovacích komisí. Také v roce 2020 byla členům jednotlivých sdružení poskytnuta metodická a lektorská pomoc v otázkách BOZP, a to víc než 150krát. Obecně je možno hodnotit, že bezpečnost práce a počty pracovních úrazů se mírně zlepšily nebo stagnují. Za připomenutí stojí

skutečnost, že v OKD byl rok 2020 druhým v historii bez smrtelného pracovního úrazu, a to včetně dodavatelských organizací.

3. Sociální a zdravotní zabezpečení

Svaz spolu s členy požadoval změnu platných nařízení vlády upravujících sociální plnění vůči zaměstnancům těžařských společností OKD, Sokolovské uhelné, případně nově vznikajících zaměstnavatelských subjektů uvolňovaných z pracovního poměru v důsledku ukončení nebo podstatného snížení těžby a navazujících omezení činnosti. **Po řadě jednání, až po úroveň premiéra, byly požadavky svazu splněny.**

5. října 2020 byl schválen návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 167/2016 Sb., který byl realizován vydáním nařízení vlády č. 415/2020 Sb. V důsledku této změny se nařízení vlády č. 167 o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací a útlumem činnosti právnických osob zabývajících se těžbou černého uhlí **vztahuje nejen na těžební společnost OKD, ale i na společnost Odštěpný závod DIAMO**, na kterou přejdou práva a povinnosti vyplývající z pracovních vztahů převáděných zaměstnanců OKD.

16. listopadu 2020 vláda schválila návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení č. 342/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění soci-

álních dopadů souvisejících s restrukturalizací nebo útlumem činnosti právnických osob zabývajících se těžbou uhlí nebo uranu, který byl realizován vydáním nařízení vlády č. 491/2020 Sb. **Touto změnou se rozšířil okruh určených těžebních společností o společnost Sokolovská uhelná a DIAMO, odštěpný závod HBZS.**

Starobní důchody

Po novele zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, kterou se s účinností od 1. října 2016 zavedl nový typ „hornického“ starobního důchodu (§ 37b a § 37c) se v podstatě nevyskytují problémy v souvislosti s jejich přiznáváním.

Odstranění tvrdosti

Ve druhé polovině roku 2020, v souvislosti jednali předseda svazu **Rostislav Palička** a místopředseda svazu a předseda SHO **Jiří Waloszek** s premiérem **Andrejem Babišem**. V důsledku toho byla ministryně práce a sociálních věcí **Jana Maláčová** požádána představiteli svazu o řešení starobních důchodů skupiny kolem 200 horníků OKD, kteří v důsledku plánovaného ukončení těžby nesplní podmínky pro nárok na snížený důchodový věk. **Po řadě jednání se podařilo najít schůdné řešení, jehož legislativní podoba je ve finální fázi formou odstranění tvrdosti zákona.**

Důchodová reforma (těžké profese)

V legislativním procesu je návrh ministerstva práce a sociálních věcí na změnu zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, který je označován jako „důchodová reforma“. **Návrh žádným způsobem nemění podmínky vzniku nároku na „hornický starobní důchod“ (§ 37b a § 37c).**

Navrhovaná úprava částečně řeší požadavek svazu na stanovení nižšího důchodového věku pro zaměstnance „těžkých profesí“. Do zákoně úpravy má být doplněn nový díl pátý „Zvláštní ustanovení o důchodovém věku pojištěnců pracujících v rizikovém zaměstnání“. Nový § 37d by stanovil podmínku pro vznik nároku, a to odpracování aspoň 184 směn v rizikovém zaměstnání. Za rizikové zaměstnání by se považovalo zaměstnání, v němž jsou po 31. prosinci 2014 vykonávány práce, které jsou podle právních předpisů upravujících ochranu veřejného zdraví zařazeny do třetí nebo čtvrté kategorie. Předjímat další postup a rychlost legislativního postupu je obtížné.

4. Kolektivní vyjednávání

Pokračuje velmi dobrá součinnost odborového svazu se Zaměstnavatelským svazem důlního a naftového průmyslu. 16. prosince 2020 byl podepsán Dodatek č. 3 kolektivní smlouvy vyššího stupně na dobu od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2022.

S účinností od 1. ledna 2021 byly sjednány nové, zvýšené základní tarify na pracovištích v podzemí hlubinného dolu při hlubinné těžbě uhlí a uranové rudy, na pracovištích s povrchovou těžbou uhlí a na povrchových pracovištích hlubinných dolů a ostatních pracovištích mimo důl. Byla zvýšena i mzda za práci ve ztíženém pracovním prostředí. Hodnocení plnění KSVS probíhá poletně. Právnický svazu průběžně poskytuje konzultační porady odborářům při problémech vzniklých v procesu kolektivního vyjednávání, jak při uzavírání kolektivní smlouvy, tak ve sporech o plnění. Například ve společnosti AWT Rekulivace a.s. se kolektivní smlouvu nepodařilo uzavřít.

5. Legislativa

Svaz průběžně zpracovával stanoviska a připomínky k legislativním návrhům potřebu ČMKOS. Rovněž v případech, kdy s ohledem na povahu věci je samostatným připomínkovým místem (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Český báňský úřad, ministerstvo práce a sociálních věcí).

Svaz je trvale zastoupen svými právníky v legislativní radě ČMKOS (JUDr. Antonín Těšík, Mgr. Markéta Marínková), tím je zabezpečována účast svazu na legislativní činnosti konfederace.

Zákoník práce

V průběhu hodnoceného období došlo k několika novelám zákoníku práce, kterými byl završen časově dlouhodobý legislativní proces. Svaz zde uplatňoval své připomínky průběžně, prostřednictvím LR ČMKOS. Novela ZP nabyla účinnosti 30. července 2020. V případech, kdy bylo třeba, aby dotčené subjekty měly čas se na změnu připravit nebo v případech, kdy se nové nároky odvozovaly od kalendářního roku, 1. ledna 2021. **Podrobně byly popsány uvedené změny ZP právníky svazu v časopisu HGN, členové svazu byli o změnách informováni při jednáních orgánů a pro zájemce se též uskutečnila dvě (on-line) školení.**

Valorizace náhrady za ztrátu na výděлку

Nařízení vlády č. 517/2020 Sb., o úpravě náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých podle pracovníprávních předpisů, nabylo účinnosti 1. ledna 2021. Průměrný výdělek rozhodný pro výpočet renty byl zvýšen o 7,1 %, tedy shodně s valorizací procentní výměry důchodů. **Zásadní opětovný požadavek svazu, zahrnutý do stanoviska ČMKOS, aby se do zvýšení promítlo i zvýšení základní výměry důchodů, opětovně nebyl akceptován.**

Hornické předpisy

Stále se daří zachovat platnost většiny „hornických“ předpisů, zejména zákona č. 98/1987 Sb., o zvláštním příspěvku horníkům, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 67/1983 Sb., o věrnostním přídavku horníkům.

Horní zákon

Poslaneckou sněmovnou (přehlasován Senát) byla dne 9. února 2021 schválena změna zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), která byla projednávána několik let. **V průběhu legislativního procesu odborový svaz v úzké součinnosti se zaměstnavatelským svazem uplatňoval připomínky zejména k těm ustanovením vládního návrhu, která by mohla podstatně ohrozit ekonomiku těžebních společností s dopadem na udržení zaměstnanosti.** Změna obsahuje

zejména:

- zákonné zakotvení „surovinové politiky státu“, jako základní nástroj státu,
- zavádí povinnost vést rezervy na sanaci a rekultivace pozemků dotčených těžbou a na vypořádání důlních škod na zvláštním účtu s naplněním do roku 2030,
- úpravu úhrady z vydobytých nerostů nejvýše do 10 % z referenční ceny suroviny.

V rámci schvalovacího procesu se odborovému svazu podařilo zabránit návrhům na bezodkladné naplnění rezerv a na podstatné zvýšení úhrad, zejména pak pirátského poslance **Mikuláše Ferjenčíka** na zvýšení sazby úhrad z dobýváního prostoru i vydobytého nerostu s použitím tržní ceny.

Ostatní legislativa

Z podnětu SHO OKD odborový svaz řeší s Ministerstvem zdravotnictví ČR nezákonný postup Karvinské hornické nemocnice, a.s., která váže vydání posudku o neuznání nemoci z povolání na zaplacení poplatku 2000 Kč. V připomínkovém řízení je návrh změny nařízení vlády č. 290/1995, kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, ve znění pozdějších předpisů, kterým se má rozšířit seznam nemocí z povolání o „chronické nemoci bederní páteře ve středním stupni závažnosti“. **Svaz navrhanou úpravu podporuje.** K předložení návrhu do vlády dosud nedošlo pro zásadní rozpor se zaměstnavateli.

Svaz se aktivně účastní tvorby legislativy související s pandemickou situací a mající dopad na zaměstnance, **poskytuje svým členům** aktuální informace a stanoviska, např. k povinnostem testování a očkování zaměstnanců, řešení překážek v práci, apod. **Dále svaz poskytuje** poradenství odborovým organizacím jakožto právníckým osobám podle zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnícké osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, tzv. Lex covid, zejména s procesní stránkou jednání orgánů odborových organizací per rollam, prodloužení volebního období orgánů apod.

Právní poradenství

Svaz trvale poskytuje svým členským organizacím poradenství a pomoc v oblasti evidence odborových organizací, zejména s postupy u příslušných rejstříkových soudů a vyplňování požadovaných formulářů.

Svaz zabezpečoval právní pomoc fyzickým členům v souladu s pravidly. Jednalo se zejména o spory v oblasti starobních „hornických“ důchodů, invalidních důchodů, odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, pracovníprávní problematiky, ale i v oblastech občanského a bytového práva.

Svaz v součinnosti s příslušnými orgány ČMKOS **zpřístupňuje** využívání „právního poradenství ČMKOS“ pro své členské organizace a jejich fyzické členy v regionech. Spočívá zejména v poradenství v **pracovních, sociálních a důchodových záležitostech, kdy je možné i zastoupení před soudem, dále i v oblasti dodržování lidských a odborových práv i kolektivního vyjednávání.**

Problematiku týkající se bydlení mohou členové odborových organizací též konzultovat v poradnách Sdružení na ochranu nájemníků (SON), s nímž má svaz uzavřenu smlouvu o bezplatném právním poradenství.

6. Vnitrosvazová činnost

Svaz se účastní projektů, jejichž témata a aktivity považuje z hlediska činnosti své a svých členů za smysluplné. Ve sledovaném období to byly projekty:

- „§ 320a – Budoucnost práce – investice do lidí a posilování sociálního dialogu“,
- „§ 320a – Agenturní zaměstnávání v právní úpravě a praxi, potírání nelegálních forem agenturního zaměstnávání“,
- „Společným postupem sociálních partnerů k řešení klíčových témat v odvětvích“.

Od 1. ledna 2019 svaz **vydává časopis Horník-geolog-naftař (HGN) v elektronické podobě**, distribuce časopisu probíhá formou rozesílání e-mailem a zároveň je ke stažení na webových stránkách svazu.

Ve dnech 14. prosince 2020 a 7. ledna 2021 se uskutečnili webináře k Zákoníku práce.

(Redakčně upraveno a kráceno)

Kolesové rýpadlo KU 300 na lomu Vršanská uhelná. Foto: archiv

Na snímku členové představenstva II. sněmu OS PHGN. Zleva druhý místopředseda svazu a předseda SHO OKD Jiří Waloszek, předseda OS PHGN Rostislav Palička, první místopředseda svazu Josef Zelenka a předsedkyně Revizní komise OS PHGN Dita Hricová. Foto: archiv

II. sněm svazu – 22. dubna 2021

PROTOKOL O HLASOVÁNÍ

Usnesení č. 1

Sněm svazu schvaluje

- a) pravidla jednání II. sněmu svazu.
 b) hosty sněmu: Petr Bukal, Petr Kolev, Miroslav Klika, Bc. Monika Malá, Mgr. Markéta Marinková, Pavel Murcko, JUDr. Antonín Těšík a Petr Vavroš.
 c) ověřovatelem Jindřicha Jadwyszczoka.

Proti: 0

Pro: 54

Přijato všemi hlasy.

Usnesení č. 2

Sněm svazu schvaluje program II. sněmu svazu:

Zahájení, schválení pravidel zasedání II. sněmu a hostů sněmu

1. Projednání a schválení programu
2. Projednání a schválení změny Jednacího sněmu svazu
3. Zpráva rady svazu od I. sněmu svazu a Vyhodnocení plnění programu OS PHGN na léta 2020 - 2024
4. Výsledky hospodaření svazu za rok 2020 (účetní závěrka)
5. Návrh rozpočtu na rok 2021
6. Zpráva revizní komise od I. sněmu svazu a Stanovisko RK k výsledkům hospodaření za rok 2020 a návrhu rozpočtu na rok 2021

7. Návrh na celkovou výši odměny pro členy RK za uplynulé období

8. Různé

9. Závěr

Proti: 0

Pro: 54

Přijato všemi hlasy.

Usnesení č. 3

Sněm svazu schvaluje změnu Jednacího řádu sněmu svazu.

Přijato všemi hlasy.

Usnesení č. 4

Sněm svazu bere na vědomí Zprávu rady svazu od I. sněmu svazu a Vyhodnocení plnění Programu OS PHGN na léta 2020–2024 od I. sněmu svazu.

Přijato všemi hlasy.

Usnesení č. 5

a) Sněm svazu bere na vědomí stanovisko Revizní komise k Účetní závěrce OS PHGN za rok 2020.

b) Sněm svazu po projednání a zapracovaných připomínkách

1. schvaluje Účetní závěrku OS PHGN za rok 2020.

2. ukládá předsedovi svazu Rostislavu Paličkovi zúčtovat za rok 2020 schodek na vrub účtu 901 – vlastní jmění OS PHGN v roce 2021.

Přijato všemi hlasy.

Usnesení č. 6

a) Sněm svazu bere na vědomí stanovisko Revizní komise k návrhu Rozpočtu OS PHGN na rok 2021.

b) Sněm svazu po projednání a zapracovaných připomínkách **schvaluje** Rozpočet OS PHGN na rok 2021.

c) Sněm svazu pověřuje radu svazu k jednání o co nejefektivnější prodej hotelů Harmonie I, Harmonie II v Luhačovicích, případně jednoho z nich, tak, aby byla zajištěna činnost svazu v dalším období. Prostředky z prodeje hotelu/hotelů budou přednostně použity na zajištění sídla svazu.

Proti: Jaromír Franta, Arnošt Ševčík, Lubomír Holý, Alena Jurková, Pavel Hurdes

Pro: 49

Usnesení bylo přijato.

Usnesení č. 7

Sněm svazu bere na vědomí Zprávu Revizní komise od I. sněmu svazu.

Přijato všemi hlasy.

Usnesení č. 8

Sněm svazu schvaluje celkovou výši odměny pro členy revizní komise za uplynulé období.

Proti: Ing. Ivo Kavka

Pro: 53

Usnesení bylo přijato.

Usnesení č. 9

Sněm svazu ukládá členům svazu nahlásit stav členské základny k 30. červnu 2021 do 20. srpna 2021.

Přijato všemi hlasy.

Měsíčník Odborového svazu pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu

HORNÍK – GEOLOG – NAFTAŘ

Vydává: Odborový svaz PHGN, www.osphgn.cz

Editor: Petr Kolev, e-mail: petr.kolev9@gmail.com,

mobil: 739 534 611

V Praze dne 22. dubna 2021

Rostislav Palička, předseda svazu

Josef Zelenka, předsedající

Jindřich Jadwyszczok, ověřovatel